Kdo zachránil jeden život, zachránil celý svět

aneb

Dá se lidský život vyčíslit penězi?

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D.
http://www.klimes.us

Ekonomie je podobor psychologie

Jakou hodnotu mají mé články?
A co si vlastně myslí hejtman JČK Mgr. Zimola?

Vážený pane doktore,

Pracuji jako externí redaktorka na dohodu o provedení práce. Manžel tvrdí, že mé články mají hodnotu pětikoruny. Několik článků jsem zaslala hejtmanovi Jihočeského kraje Mgr. Zimolovi a ten mi odepsal, že si to rozhodně nemyslí. “Tak ty články mají hodnotu desetikoruny, ty vole!” řekl můj manžel. Máte pocit, že mé články mají hodnotu pětikoruny nebo desetikoruny? Jeden článek zasílám v příloze.

S pozdravem

N.N.

Cena P je výslednice střetu nabídky S a poptávky D

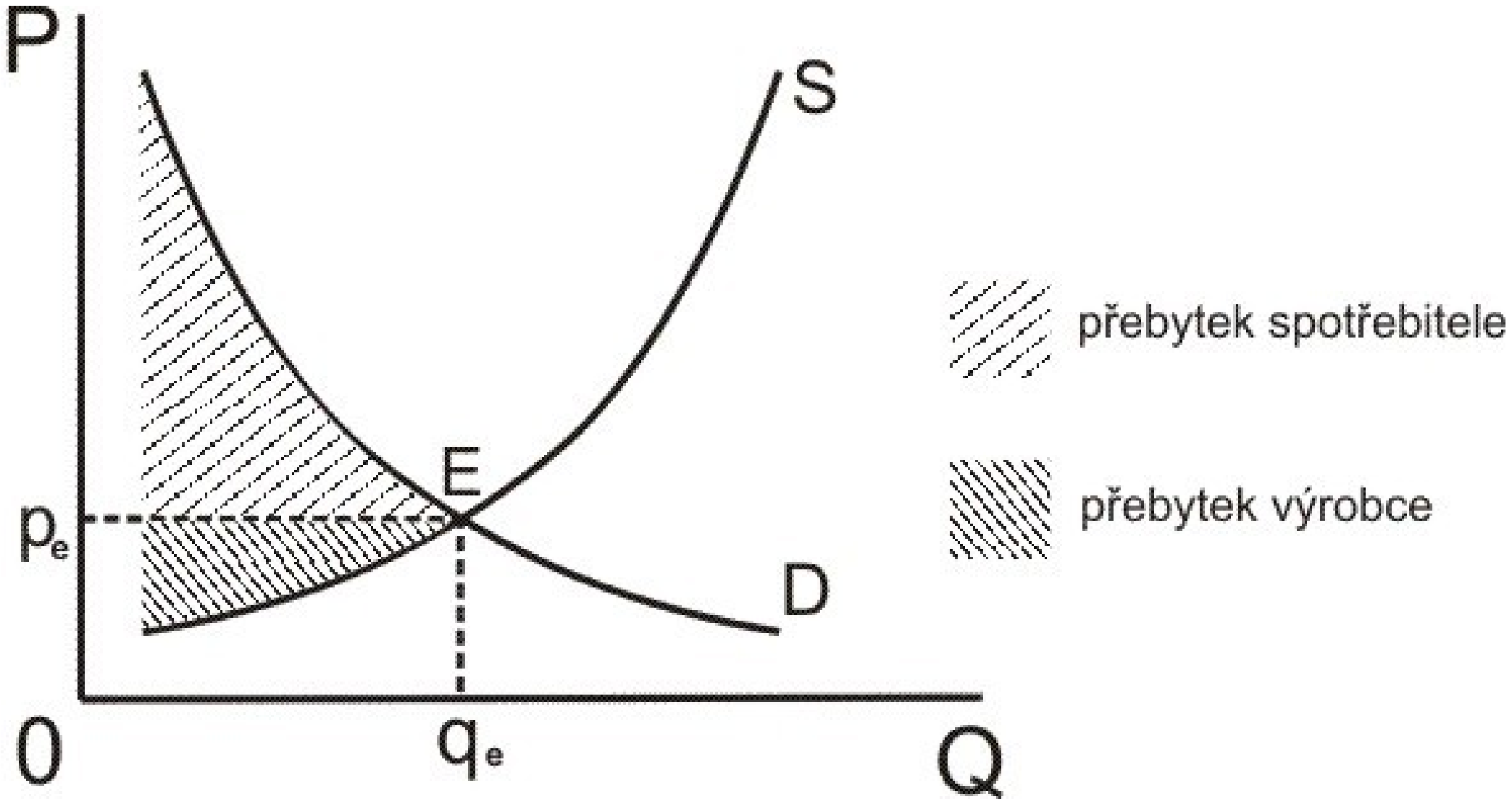

Price, Quantity, Suply, Demand

Proč se tedy lidský život raději nevyjadřuje v penězi?

Odpovězme židovskou anekdotou:

"Poslouchali, Roubíček, co by dali za mou ženu Sáru?"
"Já nevím, Kohn, co bych měl dávat. Nic."
"Platí, je jejich!"

Otázka na rádio Jerevan: Jaká je hodnota zde sedící Sáry?

autohavarie_chyby_Speed_Mistakes.mp4

Cena života × Pravděpodobnost smrti = Hodnota spěchu × (1 - p. smrti)

Toto není obraz, který vidí otec před havárií. Toto je vtíravá vzpomínka, která se mu neustále vrací do mysli, když se mu po synu stýská.

autohavarie_chyby_Speed_Mistakes.mp4

V praxi se lidské životy se dělí na ty neskutečně cenné a ty naprosto bezcenné

Za tento život jsou ochotni dát rodiče přes 1.000.000,- Kč na IVF, ale ten samý život u stejného páru před deseti lety skončil takto:

Karel Jaromír Erben, Vodník: *Dvě věci tu v krvi leží - mráz po těle hrůzou běží: dětská hlava bez tělíčka a tělíčko bez hlavy.*

Bezcenné jsou dále: životy dětí v dětských domovech, starých lidí, bláznů na psychiatriích

Životy nevyčíslitelné versus bezcenné

Životy dětí se cenní podle toho, jestli je rodiče chtějí nebo ne.

Potraty versus IVF
děti v dětských domovech
Prof. Matějček
a syndrom nechtěných dětí.
viz unwanted_child_antikoncepce.mpg

Životy starých lidí mají hodnotu jen tehdy, pokud se o ně zajímají jejich děti.

Psychopaté si cenní života druhých jako jiné věci: *Hodí se/nehodí se?*

Smrt jednoho muže je tragédie, smrt miliónů jen statistika.

იოსებ ბესარიონის ძე ჯუღაშვილი Иосиф Виссарионович Сталин

Bezcenný je pro lidi i jejich vlastní život

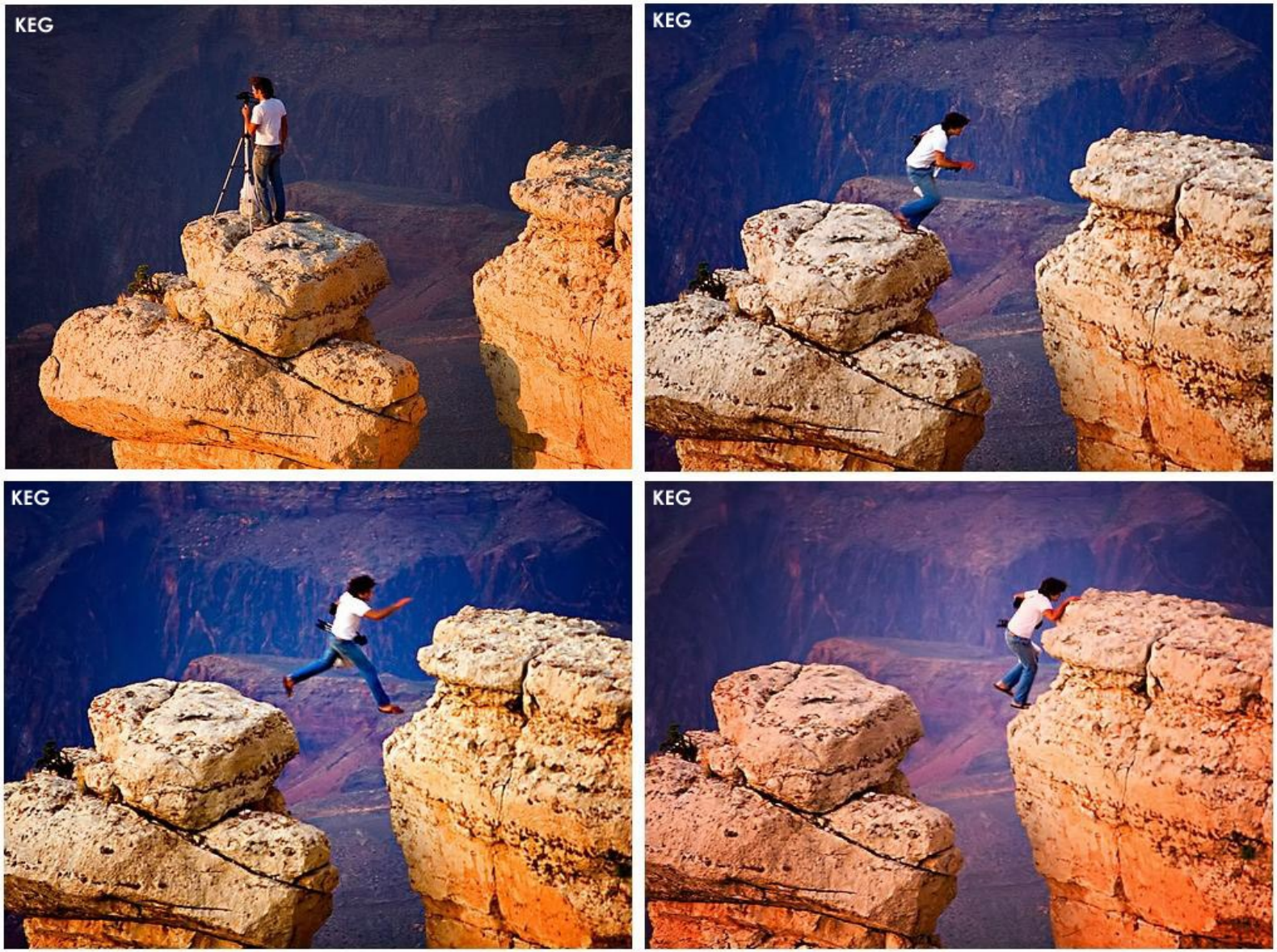

I tohoto pitomce matka nosila dva roky na ruce!

Jak si lidé váží či neváží vlastního života?

Zejména mladí do 30 let rádi riskují své životy: ski_cena_zivota.wmv

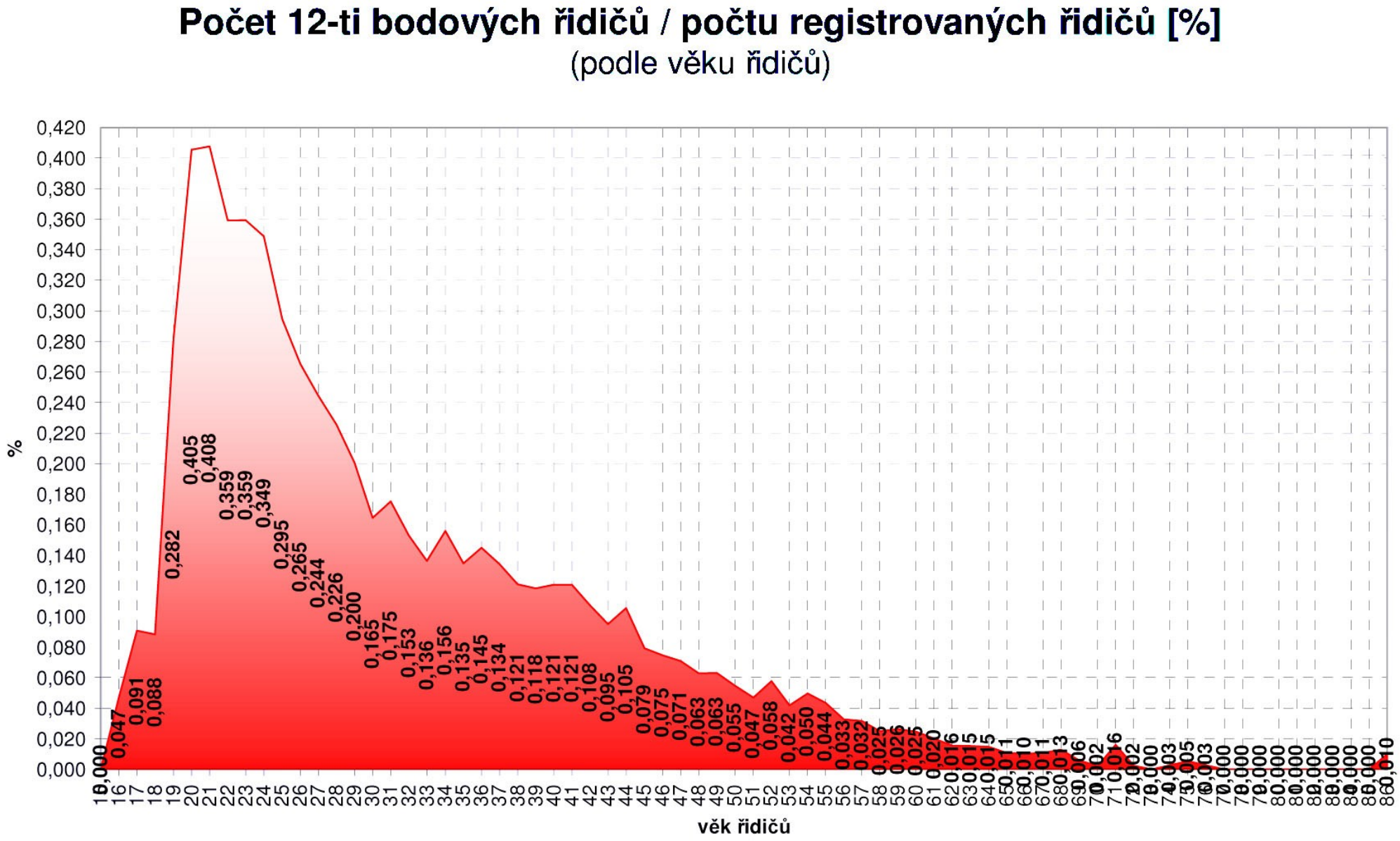

Motivace se měří pouze střetem dvou motivací a následným konstatováním, která motivace je silnější

?

Potkan **Elektricky nabitá podložka** **Miska s jídlem**

S dobou hladovění roste touha po jídle.

U potkana pak vidíme pohyb (motus) k misce právě ve chvíli, kdy začne být hlad silnější (apetentní motivace) než bolest z elektrických šoků (aversivní motivace).

hlad (appetence) > bolest (averse)

Všichni říkají: Rodina je pro mě to nejcennější.

Je to blábol?

Všichni říkají: Rodina je pro mě to nejcennější.
Je to blábol?

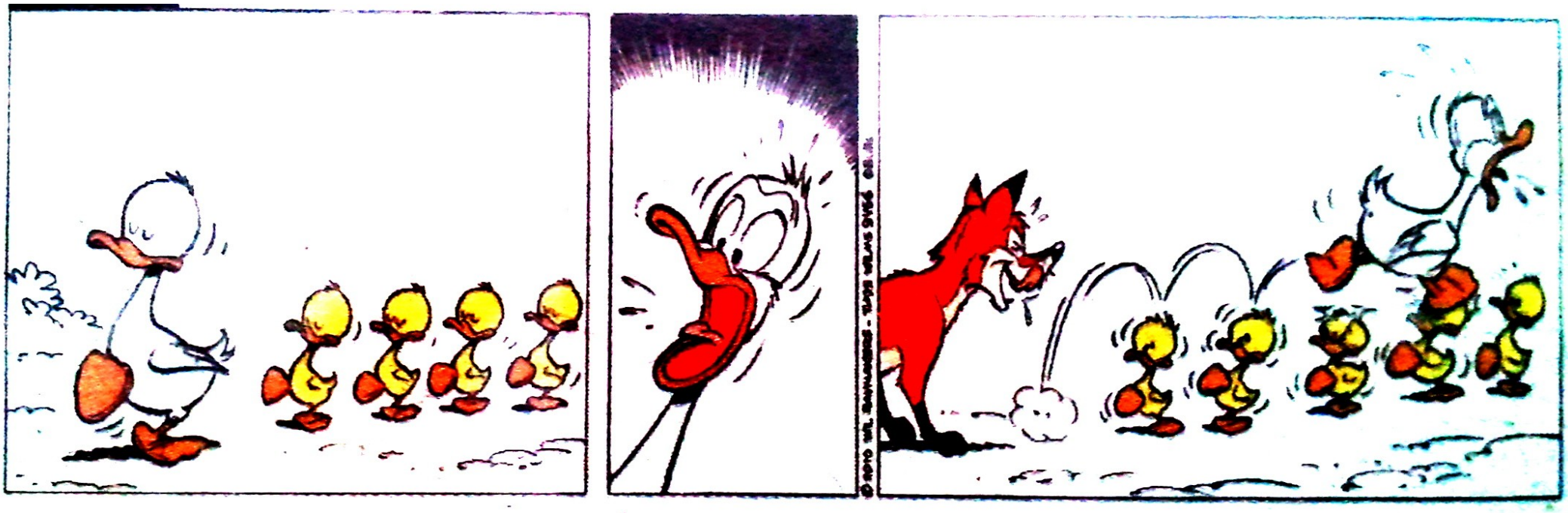

Ano, minimálně u části žen, která u pohlavního zneužití dětí se přiklání na stranu abusora.

Cena partnerského života je pak u nich více než cena rodičovství.

Jak vyčíslit cenu lidského života v korunách? Jde to?

Když pomineme filosofické úvahy, tak je možné behaviorálně vyčíslit, na kolik si lidé cení život či zdraví své či jiných lidí. Měří se to přes překlopení motivačních rovnováh.

Máme přechod ke škole na rušné ulici. Tam auto zabije dítě. Strašná tragedie, ale město nic nedělá. Zabije se druhé dítě. Strašná tragedie, město pošle ke škole strážníka. Když ale za posledních pět let tam zemře deset dětí, tak najednou zastupitelé mají v programu, že se musí udělat obchvat města. To je investice za 200 miliónů, a tedy zastupitelé si cenní života dětí následovně:

$$\text{cena života jednoho člověka} = \frac{\text{cena opatření k nápravě}}{\begin{array}{c}\text{počet mrtvých, kteří byli třeba,} \\ \text{aby se začalo vážně uvažovat o opatřeních}\end{array}}$$

Stejně to chodí v nemocnici:

Kolik lidí musí na oddělení umřít, aby se udělala reorganizace?

Kolik noname dívek musí slavný Kulínský zprznit, aby šel bručet?

Vražda versus zpronevěra

Lidský život = 80 let
Průměrná měsíční mzda = 24.000 Kč
Život jednoho průměrného člověka = 80 × 12 × 24.000 = 23 miliónů Kč
Doživotí jednoho sériového vraha = (75-15)×12×40000 = 28,8 miliónu Kč

To je otázka nebo konstatování?

Kdo zpronevěří více než 30 miliónů, je to stejné, jako by zničil život jednomu člověku.

Neměla by tedy u zpronevěry větší než 30 miliónů být stejná trestní sazba jako u vraždy?

Lidé jsou si rovni jedině před Bohem či snad právem

Jinak si cenní života a zdraví velmi různě.

Právo a náboženství **kompenzují** přirozený sklon dělit lidi na lepší a horší.

Ideologická příprava

Jediná možnost, jak adolescenty a mladší dospělost udržet trochu při zdravém rozumu, je ideologická příprava v dětství:

Ne, aby tě napadlo riskovat život jen tak mírnix týrnix - víš, co to dá práce se s dítětem vypiplat do dospělostí?

Teď se my rodiče staráme o vás, ale až vy budete velcí, tak se budete muset postarat o nás. Většinou to netrvá déle než pět let.

Šílená je dnešní strategie - **nechci být nikomu na obtíž**. To bezpochyby jednou budeme. Proto dnes tolerujeme a staráme se o ty, kteří jsou dnes na obtíž nám, aby byl svět nastaven na o snášet určitou míru "bytí na obtíž".

Chceme-li, aby život měl nevyčíslitelně velkou hodnotu, ...

tak se musíme podle toho chovat a chtít to.

Zatím lze lidský život vyčíslit v penězích až moc lehce a bohužel až příliš často je ho cena směšně malá.

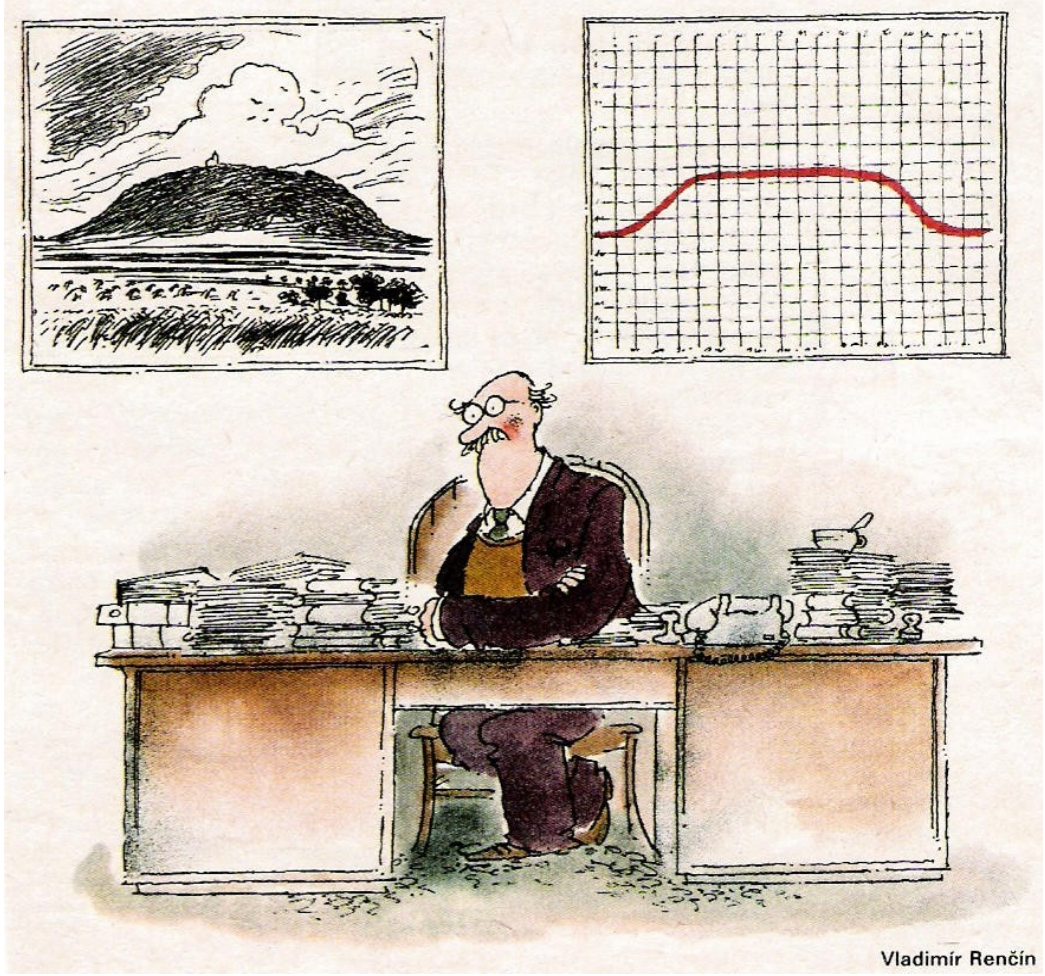

Proč tak pesimisticky?
Vždyť žijeme v tak krásné
a vzrušující době!

Děkuji Vám za pozornost

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D.
http://www.klimes.us